

gende lovforslags § 17, nr. 2, repræsenterer en principiel vidtrækkende lempelse med nærliggende risiko for misbrug, skyldes det de anvendte kriterier, hvorefter våben ikke kan antages at ville blive anvendt »i strid med FN-pagten eller til intern undertrykkelse«.

Som nævnt i skrivelse af 14. maj 1987 åbner disse kriterier mulighed for våbeneksport til lande eller områder, hvor der efter hidtidig praksis *ikke* ville blive givet eksporttilladelse.

Et eksempel af denne art er et land, der forsvarer sig mod et angreb fra en anden stat. En sådan udøvelse af selvforsvar er tilladt efter FN-pagten, og eksport af krigsmateriel til det pågældende land ville derfor ikke være i strid med ændringsforslaget. Derimod ville eksporttilladelse i et sådant tilfælde efter nugældende praksis blive nægtet, idet det afgørende er, at landet faktisk er involveret i krigeriske begivenheder – ikke om våbnene anvendes i strid med FN-pagten m.v.

Det bør i denne forbindelse understreges, at det i praksis i mange tilfælde ville være særdeles vanskeligt at skønne over, hvorvidt våben kan antages anvendt »i strid med FN-pagten eller til intern undertrykkelse«. Stater, der er involveret i krigshandlinger, vil f.eks. ofte hævde, at de handler i selvforsvar som tilladt efter FN-pagten. Udover at indebære en lempelse ville de nævnte kriterier i ændringsforslaget således være vanskelige at administrere i praksis, ligesom de foretagne skøn, i tilfælde af afslag på eksporttilladelse, i højere grad ville kunne belaste forholdet til vedkommende stater end afgørelser truffet på det hidtidige – mere objektivt prægede – grundlag.«

6. Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen sendt til udtalelse hos Arbejdsministeriet, Forsvarsministeriet, Industriministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Udenrigsministeriet og Industrirådet.

7. Lovforslaget forventes ikke at få administrative eller økonomiske konsekvenser af betydning for det offentlige.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1, stk. 1

Bestemmelsen fastslår i *stk. 1*, hvad der skal forstås ved krigsmateriel.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger indeholder den gældende lov ikke nogen afgrænsning af, hvad der skal forstås ved krigsmateriel. Det er fastlagt i en kongelig anordning fra 1937. Denne anordning omfatter stort set de typer af krigsmateriel, som man kendte i 1937, og visse dele hertil.

I praksis har man ved en udvidende fortolkning af anordningen i et vist omfang inddraget genstande, der ikke er nævnt i anordningen, under den gældende lov. Det drejer sig navnlig om genstande, der klart bør være omfattet af lovgivningen om krigsmateriel, og som ikke var kendt i 1937, f.eks. dele til raketter. På den anden side har militært radioudstyr fremdeles været holdt uden for krigsmateriellovgivningen, da kommunikationsudstyr ikke er nævnt i anordningen.

§ 1, *stk. 1, nr. 1*, betyder, at enhver form for materiel, der er specielt konstrueret til militær anvendelse, er omfattet af loven. Radioudstyr, der er specielt konstrueret til militært brug, vil således også være omfattet. Materiel, der finder civil anvendelse, omfattes ikke. Dette svarer til den gældende lovgivning.

Krigsmaterielbegrebet omfatter alle fysiske ting bortset fra levnedsmidler, men ikke know-how og lignende immaterielle produkter.

Om § 1, *stk. 1, nr. 2*, bemærkes, at den gældende lovgivning om krigsmateriel omfatter så godt som alle skydevåben. Lovforslaget omfatter på samme måde som udgangspunkt alle skydevåben, også selv om de ikke er specielt konstrueret til militær anvendelse. Lovforslaget undtager dog skydevåben, der er specielt konstrueret til jagt, sport og lignende, idet der ikke er nogen rimelig begrundelse for at lade disse våben, der er uden militær interesse, være omfattet. Fremstilling af disse våben kræver tilladelse efter våbenloven.

Krudt og sprængstoffer anvendes i vidt omfang til civile formål, men på grund af deres særlige betydning i militære sammenhænge er de – som efter gældende lovgivning – omfattet af loven og medtaget som *nr. 4*. Der er dog, som efter den gældende lov, mulighed for at undtage fremstilling af disse ting, jf. § 14, *stk. 1, nr. 2*.

§ 1, *stk. 1, nr. 5*, omfatter komponenter og dele, der er specielt konstrueret til at anvendes i krigsmateriel. Anordningen fra 1937 nævner i et vist omfang dele til forskellige former for krigsmateriel, og i praksis har man ved udvidende fortolkninger medtaget andre komponenter og dele. Det afgørende synspunkt har her været, om komponenterne og delene udelukkende har en militær anvendelse, eller om de også har en civil anvendelse. Hele spørgsmålet, om hvilke komponenter og dele der er omfattet, har dog givet anledning til tvivl. Bestemmelsen vil betyde, at spørgsmålet, om hvilke komponenter og dele der omfattes, fastlægges efter et generelt kriterium, der svarer til det synspunkt, som har været dominerende i den hidtidige praksis. Komponenter og dele, der også finder civil anvendelse, vil således fortsat ikke være omfattet af loven.